

10. Familjeekonomi ur olika perspektiv

Barnens ekonomiska standard bestäms huvudsakligen av föräldrarnas inkomster tillsammans med samhälleliga bidrag och ersättningar. Genom arbete under framförallt ferier skaffar sig också många av de äldre barnen egna inkomster. Familjens inkomst, vilket bara är en del av ekonomin, beror till stor del på hur många förvärvsarbetande vuxna det finns i familjen. Men familjeekonomin påverkas också av exempelvis hur många som ska försörjas samt barnens ålder. För en rättvisande bild av familjeekonomin är det därför viktigt att räkna med samtliga familjemedlemmar som bidrar både på inkomst- och utgiftssidan.

Från småbarn till tonåring

Under barnens uppväxt förbättras ofta familjens ekonomi. När barnen blir äldre kan föräldrarna utöka sitt förvärvsarbete och ofta ökar också deras löner. Med tiden upphör även behovet av barnomsorg. Det visar sig också i våra mätningar att tonåringar genomsnittligt lever i mer välbärgade familjer än yngre barn. Inkomststandarderna år 2001 var högst bland de äldsta hemmaboende barnen (se tabell 10.1). Tonåringarnas familjer har mera sällan låg inkomststandard och oftare hög inkomststandard. Där emot visar måttet disponibel inkomst per konsumtionsenhet ingen större skillnad mellan åldersgrupperna. (se tabell 10.2).

Barnfamiljer med låg inkomstnivå

År 2001 tillhörde 9 procent av samtliga hemmaboende 0-17-åringar familjer med en inkomststandard mindre än 1 (se tabell 10.1). Det kan jämföras med samtliga 22 år och äldre utan barn där motsvarande andel är 7 procent. Skillnaden är stor mellan ensamstående och sammanbo-

ende utan barn, 14 respektive 2 procent. Ungdomar, 18-21 år, som flyttat hemifrån utgör en extremgrupp, 41 procent av denna grupp har en inkomststandard mindre än 1. Förmodligen finns det ungdomar som får ekonomiskt stöd från föräldrar även sedan de flyttat hemifrån men sådant stöd har vi emellertid ingen information om. Denna grupp har minskat med 2 procentenheter sedan år 2000.

Endast 2 procent av barnen hamnar under en inkomststandard på 0,75. Skyddsnetet kring barnfamiljen förmår, i de allra flesta fall, hindra att den faller mycket långt under strecket för en minsta rimlig inkomstnivå. Även om familjen har en inkomststandard på minst 1 kan man ha ekonomiska bekymmer. 19 procent av barnen 0-17 år tillhör familjer där föräldrarna saknar kontantmarginal, d.v.s. de kan inte få fram 14 000 kronor med en veckas varsel (se tabell 10.3).

De barnfamiljer som har det sämst ställt är de ensamstående och de sammanboende där bara en av föräldrarna förvärvsarbetar, d.v.s. familjer med högst en förvärvsinkomst. Den disponibla inkomsten per konsumtionsenhet är i dessa grupper 90 000 respektive 88 000 kronor per konsumtionsenhet (se tabell 10.2). Motsvarande genomsnittliga belopp för hemmaboende 0-17-åringar är 111 000 kronor per konsumtionsenhet. Generellt hör också flerbarnsfamiljerna till de sämst ställda. Den disponibla inkomsten per konsumtionsenhet för barn i familjer med 3 eller fler hemmaboende barn är 93 000 kronor per konsumtionsenhet.

Barn i välbeställda familjer

Ungefär 17 procent av hemmaboende 0-17-åringar tillhörde under år 2001 familjer med en inkomststandard över 2 (se tabell 10.1). Familjen

skulle kunna försörja ännu en lika stora familj utan att någon hade en standard under "rimlig nivå". Att ha det gott ställt i den mening vi talar om här, förekommer nästan bara bland barn med sammanboende föräldrar som båda förvärvsarbetar och allra vanligast är det när det bara finns ett barn i familjen. Av de familjer med sammanboende föräldrar och ett hemma-boende barn, år 2001, tillhör ungefär 38 procent välbeställda familjer, d.v.s. familjer där inkomststandarden är 2 eller mer. Dessa familjer disponerar årligen 143 000 kronor per konsumtionsenhet, 32 000 kronor mer än vad som gäller genomsnittligt i familjer med hemmaboende 0-17-åringar (se tabell 10.2).

Familjestödets betydelse

I tabell 10.4 redovisas barnbidragets, bostadsbidragets, underhållsstödets, föräldraförsäkringens samt socialbidragets andel av den disponibla inkomsten. I genomsnitt består omkring 19 procent av den disponibla inkomsten i barnens familjer av ovanstående transfere-ringar/bidrag. Neddragningar inom välfärds-systemet får därför stora konsekvenser för barnen och deras familjer.

Sammansättningen av den disponibla inkomstens bidragsdel varierar beroende på om barnet lever med en eller två föräldrar. Underhållsstödet har störst betydelse för de ensamstående, ca 11 procent av den disponibla inkomsten. För denna grupp bidrar också barnbidraget och bostadsbidraget till barnets försörjning med omkring 11 respektive 7 procent. För barn med sammanboende föräldrar är barnbidraget den transferering som betyder mest för den disponibla inkomsten, 8 procent.

Långt ifrån alla familjer med svag ekonomi söker socialbidrag. Socialbidraget hindrar att familjer hamnar under strecket för vad som kallas "lägsta rimliga standard". Utan socialbidrag skulle ytterligare 4 procent av barnen i de ensamstående familjerna leva under "lägsta rimliga standard" och ytterligare 3 procent av de sammanboende med endast en förvärvsarbete (se tabell 10.4). De barn vars familj någon gång under 2001 har fått socialbidrag är ej medräknade i ovanstående siffror. Det innebär att det är fler barn som tillhör familjer som har fått socialbidrag. Detta gäller 9 procent av samtliga barn mellan 0-17 år, 22 procent av barn med en ensamstående förälder samt 19 procent i

familjer med samboende föräldrar där det endast finns en förvärvsarbete (se tabell 10.5).

Förändringar under 90-talet

Under mitten av 1990-talet har hushållen, och då främst barnfamiljerna, berörts av förändringar på arbetsmarknaden samt i de regelsystem som styr de ekonomiska stöden från samhället. Neddragningarna inom välfärdsområdet har påverkat ekonomin för barnen och deras föräldrar. År 1996 var det 21 procent av barnen 0-17 år som levde i familjer med en inkomststandard mindre än 1. Inkomststandarden har sedan dess förbättras och år 2001 uppmättes de högsta värdena (se tabellerna 10.7-10.8). Det är först år 2001 som alla barn i de olika familjetyperna har fått en förbättring av inkomststandarden jämfört med år 1993. Endast de ungdomar mellan 18-21 år som inte bor hemma har fått det något sämre.

Barn i olika kommuner

Den ekonomiska standarden ser olika ut för barn i olika delar av landet. Barnen i våra storstäder tillhör oftare de sämst ställda familjerna. I förortskommunerna kring våra storstäder hittar vi däremot barnen i de mest välbeställda familjerna. På landsbygden är småföretagandet vanligare och den inkomstnivå vi i statistiken mäter för den gruppen hör oftast till de lägre. I tabell 10.10 presenteras statistik över barn, 0-17 år, och deras familjer i olika kommungrupper. Indelningen följer Svenska kommunförbundets indelning av kommungrupper. Statistiken bygger på uppgifter från den totalräknade inkomststatistiken (IoT) och är därför inte direkt jämförbar med övriga resultat som redovisas här (se bilagan om Olika inkomstbegrepp). Framförallt överskattas antalet ensamstående och därmed antalet som lever under en rimlig inkomstnivå.

Barn med egna arbetsinkomster

I gruppen 16–17-åringar hade 60 procent egna arbetsinkomster år 2001 dvs. inkomster för vilka arbetsgivaren lämnat kontrolluppgift (se tabell 10.6). Därutöver kan det finnas barn med arbetsinkomster för vilka kontrolluppgift inte lämnas. Av flickorna, 16-17 år, var det 62 procent och av pojkarna 59 procent som hade arbetsinkomster. Bland 13–15-åringarna var det 16 procent som hade egna arbetsinkomster enligt kontrolluppgifterna. Inkomsterna var vanligtvis små, under 10 000 kronor. Ett litet antal tjänade 20 000 kronor eller mer.

Föräldrarnas utbildning

Generellt sett består familjens disponibla inkomst till största delen av inkomster från föräldrarnas förvärvsarbete. Arbetsinkomstens storlek är i sin tur beroende av ett antal faktorer, exempelvis arbetstiden och yrket. Under småbarnsåren väljer många att gå ner i arbetstid. När barnen blir äldre ökar man istället förvärvsarbetstiden vilket bidrar till att inkomsterna ökar. Föräldrarnas yrkesval är i många fall beroende av en kortare eller längre utbildning. Ofta, men inte alltid, finns där ett samband mellan utbildningens längd och förvärvsinkomsten, ju längre utbildning desto högre inkomst.

Barn som lever i familjer där båda föräldrarna har en kortare utbildning är den största gruppen av de redovisade (se tabell 10.9). De, samt de med mödrar som har en kortare utbildning, hör till de sämst ställda där 7 respektive 9 procent lever med inkomststandard mindre än

1, att jämföras med 4 procent av barnen i familjer där båda vuxna har en längre utbildning. Motsvarande siffror för disponibel inkomst per konsumtionsenhet är 107 000 kronor då föräldrarna har en kortare utbildning respektive 137 000 kronor då föräldrarna har en längre utbildning.

Disponibel inkomst – de samlade inkomsterna i en familj inklusive bidrag och med skatter och andra negativa transfereringar frändragna.

Disponibel inkomst per konsumtionsenhet – den disponibla inkomsten relaterad till försörjningsbördan. Varje person i familjen tilldelas en vikt anpassad till ålder och eventuella stordriftsfördelar enligt en s.k. ekvivalensskala. De olika familjemedlemmarnas vikter summeras och den disponibla inkomsten divideras med denna summa. På så sätt erhålles måttet disponibel inkomst per konsumtionsenhet.

Inkomststandard – den disponibla inkomsten dividerad med en norm för levnadsomkostnader vars storlek beror av familjens storlek och sammansättning. Normen består av tre delar: 1. Baskonsumtion (exempelvis mat och kläder); 2. Kostnader för boendet samt 3. Eventuella barnomsorgsutgifter och fackföreningsavgifter.

Läs mer om de olika begreppen i bilagan om Olika inkomstbegrepp.

Tabell 10.1

Familjens inkomststandard och andelen barn som tillhör familjer med låg och hög ekonomisk standard. Barn i familjer med hemmaboende barn 0-17 år. År 2001

Barnets ålder Familjetyp Antal barn i familjen	Inkomst- standard (median)	Andel (%) med inkomst- standard			Spridningsmått		Andel (%) med inkomststandard under 1.0 när socialbidrag ej är inräknat
		Under 0.75	Under 1.0	2.0 eller högre	P10/ median	P90/ median	
Ålder							
0-5 år	1.52	2	10 ± 2	14	0.66	1.40	12
6-12 år	1.52	2	10 ± 2	15	0.66	1.43	12
13-17 år	1.65	1	6 ± 2	24	0.65	1.47	10
0-17 år	1.54	2	9 ± 1	17	0.66	1.46	11
Barn i familjer med							
1 hemmaboende barn 0-21 år	1.71	2	6 ± 2	28	0.63	1.47	8
2 hemmaboende barn 0-21 år	1.61	2	7 ± 2	20	0.67	1.44	8
3+ hemmaboende barn 0-21 år	1.38	2	12 ± 3	9	0.71	1.41	17
Barn med sammanboende föräldrar							
Därav: 1 hemmaboende barn 0-21 år	1.87	1	3 ± 1	38	0.70	1.41	5
2 hemmaboende barn 0-21 år	1.67	1	5 ± 1	23	0.73	1.43	6
3+ hemmaboende barn 0-21 år	1.43	2	10 ± 3	10	0.70	1.40	13
En förvärvsarbetsande förälder	1.25	4	20 ± 6	7	0.73	1.53	27
Två förvärvsarbetsande föräldrar	1.67	1	3 ± 1	23	0.74	1.43	3
Barn med ensamstående föräldrar							
Därav: Mödrar	1.19	4	19 ± 5	2	0.76	1.39	25
Förvärvsarbetsande förälder	1.25	3	12 ± 4	4	0.78	1.39	15
Ensam barn	1.26	5	13 ± 5	6	0.76	1.48	16
Ej hemmaboende ungdomar 18-21 år	1.12	22	41 ± 7	9	0.45	1.68	44
Som jämförelse							
Ensamstående vuxna utan barn							
Därav: 22-29 år	1.49	8	17 ± 3	20	0.57	1.56	19
30-64 år	1.68	4	9 ± 2	32	0.62	1.60	11
65- år	1.15	3	20 ± 2	8	0.80	1.66	20
Sammanboende vuxna utan barn							
Därav: 22-29 år	2.12	0	2 ± 1	60	0.68	1.41	2
30-64 år	2.41	0	2 ± 1	74	0.65	1.48	2
65- år	1.74	1	3 ± 1	33	0.69	1.59	3
Samtliga 22-64 år utan barn	2.07	2	6 ± 1	53	0.56	1.54	7
Samtliga 65- år utan barn	1.46	2	10 ± 1	22	0.68	1.70	10
Samtliga 22- år utan barn	1.84	2	7 ± 1	43	0.57	1.65	8
Samtliga barn 0-17 år	1.69	2	8 ± 1	32	0.62	1.63	9

Källa: Hushållens ekonomi (HEK) 2001

Beräkningar gjorda för familjer där de vuxna har bott i Sverige hela året, dvs. helårspopulationen.

Inkomststandard = Kvoten mellan disponibel inkomst och norm för levnadsstandard. Norm för levnadsstandard utgörs av summan av tidigare socialbidragsnormer uppräknat till 2001 års nivå plus verklig boendekostnad och barnomsorgskostnad. Vid värdet 1.0 ligger familjen på gränsen för "lägsta rimliga standard". Vid värdet 2.0 är inkomsterna tillräckliga för försörjning av två familjer utan att någon ska ha lägre standard än "lägsta rimliga standard".

Inkomststandard, socialbidrag ej inräknat = Inkomststandard där socialbidrag ej ingår i den disponibla inkomsten.

Andel med inkomststandard under värdet 1.0 ges med 95-procentigt konfidensintervall.

Spridningsmått som används här är P10 respektive P90 dividerat med medianen (P50). P10, medianen (P50) och P90 är gränsvärden som delar befolkningen när den ordnats efter inkomststandarderna, från den lägsta till den högsta. P10 är värdet som avgränsar de 10 procent som har de lägsta inkomsterna, medianen är värdet i mitten och P90 avgränsar de 10 procent som har de högsta inkomsterna.

Tabell 10.2

Familjens disponibla inkomst per konsumtionsenhet och andelen barn som tillhör familjer med låga disponibla inkomster. Barn i familjer med hemmaboende barn 0-17 år. År 2001

Barnets ålder Familjetyp Antal barn i familjen	Disponibel inkomst per konsumtionsenhet (median, 1000-tal kr)	Andel under 50 % av medianen för samtliga hushåll	Antal (1000-tal)
Ålder			
0-5 år	113	7 ± 2.0	542
6-12 år	108	7 ± 1.7	827
13-17 år	112	6 ± 1.7	544
0-17 år	111	7 ± 1.3	1 913
Barn i familjer med			
1 hemmaboende barn 0-21 år	131	3 ± 1.3	354
2 hemmaboende barn 0-21 år	116	4 ± 1.2	899
3+ hemmaboende barn 0-21 år	93	13 ± 3.3	660
Barn med sammanboende föräldrar			
	117	6 ± 1.2	1 539
Därav: 1 hemmaboende barn 0-21 år	143	2 ± 1.1	244
2 hemmaboende barn 0-21 år	122	3 ± 1.1	735
3+ hemmaboende barn 0-21 år	97	11 ± 3.1	560
En förvärvsarbetande förälder	88	21 ± 6.4	195
Två förvärvsarbetande föräldrar	121	2 ± 0.7	1 303
Barn med ensamstående föräldrar			
	90	10 ± 4.2	374
Därav: Mödrar	89	10 ± 4.7	314
Förvärvsarbetande förälder	93	4 ± 2.4	298
Ensambarn	105	5 ± 3.3	110
Ej hemmaboende ungdomar 18-21 år			
	88	27 ± 6.0	139
Som jämförelse			
Ensamstående vuxna utan barn			
	124	4 ± 0.7	1 803
Därav: 22-29 år	124	7 ± 2.3	350
30-64 år	149	3 ± 1.1	838
65- år	101	3 ± 0.9	614
Sammanboende vuxna utan barn			
	169	1 ± 0.3	2 377
Därav: 22-29 år	171	1 ± 0.8	279
30-64 år	192	1 ± 0.4	1 296
65- år	125	1 ± 0.6	801
Samtliga 22-64 år utan barn	169	2 ± 0.5	2 764
Samtliga 65- år utan barn	113	2 ± 0.5	1 415
Samtliga 22- år utan barn	149	2 ± 0.4	4 180
Samtliga barn 0-17 år			
	127	4 ± 0.5	8 598

Källa: Hushållens ekonomi (HEK) 2001

Beräkningar gjorda för familjer där de vuxna har bott i Sverige hela året, dvs. helårspopulationen.

För beskrivning av disponibel inkomst per konsumtionsenhet se Bilaga 4. Inkomstbegrepp.

Andel under 50 procent av medianen ges med 95-procentigt konfidensintervall.

Tabell 10.3

**Kontantmarginal och svårigheter att betala löpande utgifter för mat, hyra och räkningar.
Barn 0-17 år efter familjens ekonomiska situation 2001/2002. Procent**

Barnets ålder Antal barn i familjen Familjetyp Föräldrars sysselsättning Kommungrupp	Har eller saknar kontantmarginal (procent)					Svårt med löpande utgifter (procent)	Antal barn (1 000-tal) ULF 01/02
	Har kontantmarginal		Saknar kontantmarginal	Samtliga barn			
	Summa	Därav					
		Egna medel	Kan låna				
Ålder							
0-5 år	83	53	29	18 ± 2	100	24 ± 2	509
6-12 år	82	54	27	18 ± 2	100	22 ± 2	812
13-17 år	81	56	23	19 ± 2	100	21 ± 2	566
0-17 år	82	55	26	19 ± 1	100	22 ± 1	1887
Barn i familjer med							
1 hemmaboende barn 0-17 år	79	55	23	21 ± 3	100	23 ± 3	408
2 hemmaboende barn 0-17 år	85	59	26	15 ± 1	100	18 ± 2	861
3+ hemmaboende barn 0-17 år	78	48	29	22 ± 2	100	28 ± 2	614
Barn med sammanboende föräldrar	86	60	26	14 ± 1	100	17 ± 1	1590
Därav: 1 hemmaboende barn 0-17 år	87	63	23	13 ± 2	100	15 ± 2	301
2 hemmaboende barn 0-17 år	89	64	25	11 ± 1	100	13 ± 1	743
3+ hemmaboende barn 0-17 år	82	51	29	19 ± 2	100	25 ± 2	547
En förvärvsarbetande förälder	77	41	34	23 ± 3	100	30 ± 3	288
Två förvärvsarbetande föräldrar	92	67	24	8 ± 1	100	12 ± 1	1241
Barn med ensamstående förälder	56	27	28	44 ± 4	100	49 ± 4	293
Därav: Ensamstående far	72	43	26	28 ± 7	100	32 ± 7	52
Ensamstående mor	53	24	29	48 ± 4	100	52 ± 4	242
Ensam barn	57	33	25	43 ± 7	100	48 ± 7	108
Förskolebarn från 2 år	82	54	28	18 ± 2	100	25 ± 2	504
Därav: Sammanboende föräldrar	85	58	27	15 ± 2	100	20 ± 2	443
Bägge föräldrarna förvärvsarbetar/studerar exklusive föräldralediga	89	61	27	11 ± 2	100	17 ± 2	315
En eller ingen av föräldrarna förvärvsarbetar/studerar exkl föräldralediga	76	49	27	24 ± 4	100	28 ± 4	128
Ensamstående förälder	57	25	32	43 ± 8	100	60 ± 8	61
Skolbarn t o m 12 år	82	55	27	18 ± 2	100	21 ± 2	672
Därav: Sammanboende föräldrar	88	61	27	12 ± 2	100	16 ± 2	563
Bägge föräldrarna förvärvsarbetar/studerar exklusive föräldralediga	90	64	26	10 ± 2	100	13 ± 2	472
En eller ingen av föräldrarna förvärvsarbetar/studerar exkl föräldralediga	78	48	30	22 ± 5	100	31 ± 5	92
Ensamstående förälder	52	22	28	48 ± 6	100	48 ± 6	108
Kommungrupp							
Storstäder	75	49	26	25 ± 3	100	27 ± 3	273
Förortskommuner	86	61	24	14 ± 2	100	20 ± 3	318
Större städer	83	55	27	17 ± 2	100	21 ± 2	507
Medelstora städer	81	54	27	19 ± 3	100	20 ± 3	262
Industrikommuner	85	60	25	15 ± 3	100	16 ± 3	165
Landsbygdskommuner	81	53	27	19 ± 5	100	25 ± 5	81
Glesbygdskommuner	85	53	32	15 ± 5	100	25 ± 6	56
Övriga större kommuner	76	47	26	24 ± 4	100	26 ± 5	122
Övriga mindre kommuner	79	48	29	21 ± 5	100	29 ± 5	103
Samtliga barn 0-17 år	82	55	26	19 ± 1	100	22 ± 1	1887

Källa: Undersökningarna om levnadsförhållanden (ULF)

ULF är en intervjuundersökning och uppgifterna i tabellen är självrapporterade. Kontantmarginal = Möjlighet att inom en vecka skaffa fram 14 000 kronor. Svårt med löpande utgifter = Det har under senaste 12 månaderna hänt att man haft svårighet att klara av de löpande utgifterna. för mat, hyra, räkningar mm. Andelen som saknar kontantmarginal och andelen som har svårt att betala utgifter ges med 95-procentigt konfidensintervall. Kommungrupper enligt Kommunförbundets indelning, se Bilaga 1.

Tabell 10.4
Familjestödets andel av den disponibla inkomsten för familjer med hemmaboende barn 0-17 år. År 2001. Procent

Barnets ålder Familjetyp Antal barn i familjen	Bidragets andel (i procent) av den disponibla inkomsten					
	Barn- bidrag	Bostads- bidrag	Underhålls- stöd	Föräldra- försäkring ¹⁾	Social- bidrag	Samtliga bidrag
Ålder						
0-5 år	8.1	1.8	1.9	8.5	2.0	22.3
6-12 år	9.6	2.3	3.2	1.8	1.9	18.9
13-17 år	7.1	2.0	3.0	0.4	2.2	14.7
0-17 år	8.5	2.1	2.8	3.3	2.0	18.7
Barn i familjer med						
1 hemmaboende barn 0-21 år	4.0	2.5	2.2	3.9	1.7	14.3
2 hemmaboende barn 0-21 år	7.0	1.7	2.5	3.3	1.3	15.7
3+ hemmaboende barn 0-21 år	12.8	2.5	3.4	3.1	3.2	25.0
Barn med sammanboende föräldrar						
Därav: 1 hemmaboende barn 0-21 år	3.1	0.6	0.4	4.5	1.2	9.8
2 hemmaboende barn 0-21 år	6.2	0.5	0.5	3.6	1.0	11.9
3+ hemmaboende barn 0-21 år	12.2	1.3	1.2	3.1	2.3	20.1
En förvärvsarbetande förälder	11.8	2.6	1.1	2.2	3.3	21.1
Två förvärvsarbetande föräldrar	6.9	0.2	0.7	3.8	0.2	11.8
Barn med ensamstående föräldrar						
Därav: Mödrar	11.3	8.2	11.9	2.6	4.3	38.3
Förvärvsarbetande förälder	9.9	5.8	10.8	2.7	1.3	30.5
Ensam barn	6.0	6.6	6.2	2.7	2.7	24.2
Ej hemmaboende ungdomar 18-21 år						
	0.2	1.5	0.1	0.5	3.9	6.1
Som jämförelse						
Ensamstående vuxna utan barn						
Därav: 22-29 år	0.0	4.6	0.0	0.1	1.9	6.7
30-64 år	0.0	1.6	0.0	0.0	2.4	4.0
65- år	0.1	2.5	0.0	0.1	2.7	5.4
	0.0	9.2	0.0	0.0	0.6	9.9
Sammanboende vuxna utan barn						
Därav: 22-29 år	0.0	0.4	0.0	0.0	0.2	0.6
30-64 år	0.0	0.2	0.0	0.0	0.3	0.5
65- år	0.0	0.2	0.0	0.0	0.1	0.4
	0.0	0.8	0.0	0.0	0.3	1.1
Samtliga 22-64 år utan barn	0.1	1.1	0.0	0.0	1.2	2.4
Samtliga 65- år utan barn	0.0	4.5	0.0	0.0	0.5	4.9
Samtliga 22- år utan barn	0.0	2.2	0.0	0.0	1.0	3.2
Samtliga barn 0-17 år						
	3.4	2.0	1.0	1.5	1.4	9.4

¹⁾ Exklusive havandeskapspenning

Källa: Hushållens ekonomi (HEK) 2001

Beräkningar gjorda för familjer där de vuxna har bott i Sverige hela året, dvs. helårspopulationen. Föräldrapenningen är beräknad netto, dvs. efter skatt.

Tabell 10.5
Socialbidrag år 2001. Barn 0-17 år som tillhör familjer som fått socialbidrag någon gång under år 2001

Barnets ålder Familjetyp Antal barn i familjen	Andel (%) som har fått socialbidrag	Antal barn i 1000-tal (HEK)
Ålder		
0-5 år	9	542
6-12 år	9	827
13-17 år	10	544
0-17 år	9	1 913
Barn i familjer med		
1 hemmaboende barn 0-21 år	8	354
2 hemmaboende barn 0-21 år	7	899
3+ hemmaboende barn 0-21 år	13	660
Barn med sammanboende föräldrar		
	6	1 539
Därav: 1 hemmaboende barn 0-21 år	4	244
2 hemmaboende barn 0-21 år	4	735
3+ hemmaboende barn 0-21 år	9	560
En förvärvsarbetande förälder	19	195
Två förvärvsarbetande föräldrar	2	1 303
Barn med ensamstående föräldrar		
	22	374
Därav: Mödrar	25	314
Förvärvsarbetande förälder	13	298
Ensam barn	18	110

Källa: Hushållens ekonomi (HEK) 2001

Beräkningar gjorda för familjer där de vuxna har bott i Sverige hela året, dvs. helårspopulationen.

Tabell 10.6
Barn med egna arbetsinkomster år 2001. Procent

	Andel (i procent) med egna arbetsinkomster			Median (i kr) för barn med arbetsinkomst	Antal barn i 1000-tal	
	Totalt	Därav med inkomst av arbete om				
		1-9999 kr	10000-19999 kr	20000 kr eller mer		
Flickor						
13-15 år	16	15	0.7	0.2	1 905	166
16-17 år	62	42	13	7	6 319	101
13-17 år	34	25	5	3	4 601	267
Pojkar						
13-15 år	17	16	1	0.2	2 322	175
16-17 år	59	38	13	7	7 131	108
13-17 år	33	24	6	3	5 100	282
Båda könen						
13-15 år	16	15	0.9	0.2	2 107	340
16-17 år	60	40	13	7	6 720	209
13-17 år	33	25	5	3	4 840	549

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret (IoT) 2001

Tabell 10.7

Inkomststandard. Barn i familjer med hemmaboende barn 0-17 år efter familjens inkomststandard åren 1993-2001

Barnets ålder Familjetyp Antal barn i familjen	Inkomststandard (median)									
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	
Ålder										
0-5 år	1.25	1.27	1.24	1.20	1.23	1.30	1.34	1.44	1.52	
6-12 år	1.24	1.26	1.24	1.20	1.24	1.30	1.35	1.43	1.52	
13-17 år	1.36	1.38	1.34	1.35	1.36	1.39	1.43	1.58	1.65	
0-17 år	1.28	1.29	1.26	1.23	1.26	1.32	1.36	1.47	1.54	
Barn i familjer med										
1 hemmaboende barn 0-21 år	1.46	1.51	1.44	1.45	1.49	1.51	1.58	1.61	1.71	
2 hemmaboende barn 0-21 år	1.33	1.34	1.32	1.29	1.34	1.37	1.41	1.52	1.61	
3+ hemmaboende barn 0-21 år	1.20	1.20	1.16	1.13	1.16	1.22	1.27	1.34	1.38	
Barn med sammanboende föräldrar										
Därav: 1 hemmaboende barn 0-21 år	1.56	1.62	1.56	1.55	1.62	1.65	1.71	1.74	1.87	
2 hemmaboende barn 0-21 år	1.37	1.37	1.35	1.33	1.41	1.43	1.51	1.59	1.67	
3+ hemmaboende barn 0-21 år	1.20	1.22	1.18	1.16	1.17	1.26	1.31	1.40	1.43	
En förvärvsarbetande förälder	1.20	1.19	1.12	1.09	1.12	1.16	1.15	1.30	1.25	
Två förvärvsarbetande föräldrar	1.38	1.40	1.37	1.37	1.43	1.46	1.52	1.59	1.67	
Barn med ensamstående föräldrar										
Därav: Mödrar	1.16	1.15	1.11	1.05	1.08	1.08	1.11	1.12	1.19	
Förvärvsarbetande förälder	1.17	1.18	1.13	1.13	1.13	1.12	1.15	1.20	1.25	
Ensbarn	1.24	1.20	1.18	1.19	1.14	1.16	1.23	1.26	1.26	
Ej hemmaboende ungdomar 18-21 år										
1.18	1.08	0.96	0.96	1.00	0.96	1.05	1.12	1.12		
Som jämförelse										
Ensamstående vuxna utan barn										
Därav: 22-29 år	1.38	1.34	1.33	1.32	1.37	1.34	1.40	1.48	1.49	
30-64 år	1.52	1.47	1.43	1.47	1.49	1.54	1.54	1.61	1.68	
65- år	1.13	1.13	1.12	1.10	1.10	1.08	1.12	1.11	1.15	
Sammanboende vuxna utan barn										
Därav: 22-29 år	1.82	1.77	1.77	1.84	1.84	1.88	1.99	2.08	2.12	
30-64 år	1.98	1.99	1.94	1.97	2.03	2.07	2.19	2.31	2.41	
65- år	1.54	1.54	1.59	1.60	1.60	1.61	1.66	1.70	1.74	
Samtliga 22-64 år utan barn	1.75	1.74	1.69	1.73	1.77	1.80	1.87	1.99	2.07	
Samtliga 65- år utan barn	1.36	1.39	1.39	1.38	1.39	1.37	1.42	1.42	1.46	
Samtliga 22- år utan barn	1.62	1.60	1.58	1.60	1.64	1.65	1.70	1.78	1.84	
Samtliga barn 0-17 år										
1.43	1.44	1.40	1.41	1.45	1.47	1.53	1.62	1.69		

Källa: Hushållens ekonomi (HEK) 1993-2001

Beräkningar gjorda för familjer där de vuxna har bott i Sverige hela året, dvs. helårspopulationen.

Inkomststandard = Disponibel inkomst dividerat med norm för levnadsstandard. Norm för levnadsstandard utgörs av tidigare socialbidragsnormer uppräknat till 1999 års nivå, verklig boendekostnad och barnomsorgskostnad. Vid värdet 1.0 ligger familjen på gränsen för "lägsta rimliga standard". Vid värdet 2.0 är inkomsterna tillräckliga för försörjning av två familjer utan att någon ska ha lägre standard än "lägsta rimliga standard".

Tabell 10.8

Låg ekonomisk standard. Andelen barn som tillhör familjer med inkomststandard under 1.0. Barn i familjer med hemmaboende barn 0-17 år. Åren 1993-2001

Barnets ålder Familjetyp Antal barn i familjen	Andel barn (i procent) som tillhör familjer med inkomststandard under 1.0								
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Ålder									
0-5 år	14	14	18	24	20	19	16	13	10
6-12 år	14	14	17	22	19	16	13	10	10
13-17 år	11	10	15	17	15	13	10	7	6
0-17 år	14	13	17	21	19	16	13	10	9
Barn i familjer med									
1 hemmaboende barn 0-21 år	9	9	11	12	13	11	10	7	6
2 hemmaboende barn 0-21 år	9	10	13	17	13	11	10	9	7
3+ hemmaboende barn 0-21 år	20	16	23	30	28	24	17	14	12
Barn med sammanboende föräldrar									
Därav: 1 hemmaboende barn 0-21 år	7	6	8	7	7	7	8	4	3
2 hemmaboende barn 0-21 år	7	7	9	13	9	8	8	6	5
3+ hemmaboende barn 0-21 år	19	14	22	26	26	20	14	11	10
En förvärvsarbetsförälder	26	18	32	38	32	27	35	20	20
Two förvärvsarbetsföräldrar	7	6	7	9	7	6	4	3	3
Barn med ensamstående föräldrar									
Därav: Mödrar	21	27	26	40	34	33	24	24	19
Förvärvsarbetsförälder	19	21	22	29	27	23	16	16	12
Ensam barn	14	19	19	23	26	23	15	13	13
Ej hemmaboende ungdomar 18-21 år	35	42	53	52	49	57	47	43	41
Som jämförelse									
Ensamstående vuxna utan barn									
Därav: 22-29 år	16	17	17	21	18	21	18	17	17
30-64 år	10	9	11	11	11	11	9	9	9
65- år	20	18	20	21	24	27	18	22	20
Sammanboende vuxna utan barn									
Därav: 22-29 år	3	3	4	5	4	5	2	3	2
30-64 år	4	3	4	4	3	3	3	2	2
65- år	6	3	3	3	3	4	3	3	3
Samtliga 22-64 år utan barn	7	7	8	8	8	8	7	6	6
Samtliga 65- år utan barn	11	9	11	12	13	15	10	12	10
Samtliga 22- år utan barn	9	8	9	9	9	11	8	8	7
Samtliga barn 0-17 år	11	10	12	14	13	13	10	9	8

Källa: Hushållens ekonomi (HEK) 1993-2001

Beräkningar gjorda för familjer där de vuxna har bott i Sverige hela året, dvs. helårspopulationen.

Inkomststandard = Disponibel inkomst dividerat med norm för levnadsstandard. Norm för levnadsstandard utgörs av tidigare socialbidragsnormer uppräknat till 1999 års nivå, verklig boendekostnad och barnomsorgskostnad. Vid värdet 1.0 ligger familjen på gränsen för "lägsta rimliga standard". Vid värdet 2.0 är inkomsterna tillräckliga för försörjning av två familjer utan att någon ska ha lägre standard än "lägsta rimliga standard".

För åren 1993-1999 ingår hemmaboende barn 0-21 år, från och med 2000 ingår endast hemmaboende barn 0-17 år

Tabell 10.9

Disponibel inkomst per konsumtionsenhet, inkomststandard och andel barn som tillhör familjer med låg inkomststandard efter föräldrarnas utbildning. Barn i familjer med sammanboende föräldrar och hemmaboende barn 0-17 år. År 2001

Barnets ålder Föräldrarnas utbildning	Inkomst- Median	Andel (%) med inkomststandard under 1.0	Disponibel inkomst per konsumtionsenhet Median	Andel under 50 % av medianen för samtliga hushåll	Hemmaboende barn i 1000-tal
0-5 år					
Båda kortare	1.48	9	108 000	7	237
Båda längre	1.75	3	142 000	2	114
Mor kortare	1.59	13	125 000	10	49
Mor längre	1.62	4	122 000	4	66
Okänt	1.53	6	87 000	14	5
Samtliga	1.57	7	113 000	6	471
6-12 år					
Båda kortare	1.54	7	106 000	8	344
Båda längre	1.77	5	135 000	3	128
Mor kortare	1.72	10	131 000	7	73
Mor längre	1.64	6	118 000	4	100
Okänt	1.07	37	89 000	54	4
Samtliga	1.61	7	108 000	7	649
13-17 år					
Båda kortare	1.64	6	108 000	7	221
Båda längre	2.06	2	142 000	2	82
Mor kortare	1.88	3	136 000	2	45
Mor längre	1.79	1	119 000	2	67
Okänt	1.02	44	91 000	54	3
Samtliga	1.75	5	112 000	5	419
0-17 år					
Båda kortare	1.54	7	107 000	8	802
Båda längre	1.82	4	137 000	3	324
Mor kortare	1.71	9	130 000	6	167
Mor längre	1.68	4	119 000	3	234
Okänt	1.07	27	90 000	39	12
Samtliga	1.62	6	111 000	6	1539
0-17 år¹					
Båda kortare	1.52	8	105 000	10	489
Båda längre	1.77	4	135 000	3	528
Mor kortare	1.65	10	119 000	5	189
Mor längre	1.60	5	113 000	5	321
Okänt	1.07	27	90 000	39	12
Samtliga	1.62	6	111 000	6	1539

Källa: Hushållens ekonomi (HEK) 2001

Beräkningarna gjorda för barn i familjer där de vuxna har bott i Sverige hela året, dvs. helårspopulationen.

Med "kortare" utbildning menas förgymnasial eller gymnasial utbildning. Med "längre" utbildning menas eftergymnasial utbildning och forskarutbildning. Då en av föräldrarna har "kortare" och en "längre" utbildning redovisas efter moderns utbildning.

¹⁾ Enligt den gamla utbildningsindelningen. Med "kortare" utbildning menas förgymnasial eller kortare gymnasial utbildning (kortare än 3 år). Med "längre" utbildning menas lång gymnasial utbildning (3 år eller längre) eller eftergymnasial utbildning.

Tabell 10.10

Disponibel inkomst per konsumtionsenhet, inkomststandard och andel barn som tillhör familjer med låg inkomststandard efter region. Barn i familjer med hemmaboende barn 0-17 år. År 2001

Barnets ålder Region	Inkomst- standard	Andel (%) med inkomststandard under 1.0	Disponibel inkomst per konsumtionsenhet Median	Andel under 50 % av medianen för samtliga hushåll	Hemmaboende barn i 1000-tal
0-5 år					
Storstäder	1.68	17.1	111 000	14.5	91
Förortskommuner	1.96	8.0	128 000	6.6	96
Större städer	1.75	8.3	111 000	7.7	144
Medelstora städer	1.74	7.4	109 000	7.6	75
Industrikommuner	1.75	6.6	109 000	6.6	43
Landsbygdskommuner	1.66	8.4	103 000	8.9	21
Glesbygdskommuner	1.60	7.5	100 000	7.9	11
Övriga större kommuner	1.73	6.7	108 000	6.9	37
Övriga mindre kommuner	1.71	7.4	106 000	7.5	25
Hela riket	1.76	9.3	112 000	8.6	543
6-12 år					
Storstäder	1.64	13.0	107 000	12.6	113
Förortskommuner	1.89	6.5	121 000	6.0	140
Större städer	1.72	6.2	107 000	6.7	218
Medelstora städer	1.71	6.0	105 000	7.0	123
Industrikommuner	1.71	5.4	104 000	6.4	73
Landsbygdskommuner	1.62	7.4	99 000	9.0	37
Glesbygdskommuner	1.59	6.3	97 000	7.5	20
Övriga större kommuner	1.70	5.7	104 000	6.5	62
Övriga mindre kommuner	1.68	6.2	103 000	7.0	43
Hela riket	1.72	7.1	107 000	7.5	829
13-17 år					
Storstäder	1.71	10.1	110 000	10.5	71
Förortskommuner	1.90	6.0	121 000	5.9	83
Större städer	1.77	5.1	109 000	6.0	143
Medelstora städer	1.76	5.1	107 000	6.4	83
Industrikommuner	1.76	4.7	107 000	5.9	49
Landsbygdskommuner	1.68	6.3	102 000	7.8	26
Glesbygdskommuner	1.66	5.2	101 000	6.2	14
Övriga större kommuner	1.75	4.9	106 000	5.9	42
Övriga mindre kommuner	1.73	5.5	105 000	6.4	29
Hela riket	1.76	5.9	109 000	6.7	540
0-17 år					
Storstäder	1.67	13.6	109 000	12.7	276
Förortskommuner	1.92	6.8	123 000	6.2	320
Större städer	1.74	6.5	109 000	6.8	504
Medelstora städer	1.73	6.1	106 000	7.0	281
Industrikommuner	1.73	5.5	106 000	6.3	165
Landsbygdskommuner	1.64	7.3	101 000	8.6	83
Glesbygdskommuner	1.61	6.3	99 000	7.2	45
Övriga större kommuner	1.72	5.7	106 000	6.4	142
Övriga mindre kommuner	1.70	6.3	104 000	7.0	96
Hela riket	1.74	7.4	109 000	7.6	1912

Källa: Inkomst och taxeringsregistret (IoT) 2001.

Beräkningar gjorda för familjer där de vuxna har bott i Sverige hela året, dvs. helårspopulationen.

Kommungrupper enligt Kommunförbundets indelning, se Bilaga 1.

Tabell 10.11

Familjens inkomststandard och disponibla inkomst per konsumtionsenhet efter föräldrarnas födelseland. Barn i familjer med hemmaboende barn 0-17 år. År 2001

Föräldrarnas födelseland Familjetyp	Inkomst- standard Median	Andel (%) med inkomststandard under 1.0	Disponibel inkomst per konsumtions- enhet Median	Andel under 50 % av medianen för samtliga hushåll	Antal barn i 1000-tal
Barn i familjer med föräldrar födda i Sverige	1.62	6 ± 1	116 000	4 ± 1	1 709
Därav med:					
Ensamstående förälder	1.26	15 ± 4	93 000	6 ± 3	331
Sammanboende föräldrar	1.69	4 ± 1	122 000	3 ± 1	1 378
Barn med sammanboende föräldrar där en är utrikesfödd ¹⁾	1.58	5 ± 3	113 000	5 ± 3	169
Barn med sammanboende föräldrar där båda är utrikesfödda	1.26	24 ± 6	83 000	23 ± 7	192
Barn med ensamstående förälder född utrikes	1.13	..	82 000	..	101
Samtliga	1.54	9 ± 1	111 000	7 ± 1	1 913

Källa: Hushållens ekonomi (HEK) 2001

Beräkningar gjorda för familjer där de vuxna har bott i Sverige hela året, dvs. helårspopulationen.

Inkomststandard = Disponibel inkomst dividerad med norm för levnadsstandard. Norm för levnadsstandard utgörs av tidigare socialbidragsnormer uppräknat till 2001 års nivå, verklig boendekostnad och barnomsorgskostnad. Vid värdet 1.0 ligger familjen på gränsen för "lägsta rimliga standard". Vid värdet 2.0 är inkomsterna tillräckliga för försörjning av två familjer utan att någon ska ha lägre standard än "lägsta rimliga standard".

Andel med inkomststandard under värdet 1.0 samt andelen under 50 % av medianen för disponibel inkomst per konsumtionsenhet ges med 95-procentigt konfidensintervall. För beskrivning av disponibel inkomst per konsumtionsenhet se Bilaga 4. Inkomstbegrepp.

1) Familjer där en förälder är utrikesfödd och en är född i Sverige.

